A TANÁCS (KKBP) 2018/1788 HATÁROZATA

(2018. november 19.)

a Kézi- és Könnyűfegyvereket Ellenőrző Délkelet- és Kelet-európai Központnak (SEESAC) a nyugat-balkáni tiltott fegyverkereskedelem elleni küzdelemre vonatkozó regionális ütemterv végrehajtásában történő támogatásáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre és különösen annak 28. cikke (1) bekezdésére és 31. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének javaslatára,

mivel:

(1) 2005. december 16-án az Európai Tanács elfogadta a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek tiltott felhalmozása és kereskedelme elleni küzdelmet célzó uniós stratégiát (a továbbiakban: a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó uniós stratégia), amelyet 2018-ban felülvizsgáltak, és amely meghatározza a kézi- és könnyűfegyverek területére vonatkozó uniós fellépés irányvonalait. A kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó uniós stratégia megállapította, hogy az Unió kiemelten fogja támogatni a tiltott kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek elleni küzdelemre irányuló regionális kezdeményezéseket, a vonatkozó regionális eszközök végrehajtásáért felelős regionális és nemzeti szervezetek számára nyújtott pénzügyi és technikai támogatás révén. A kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó uniós stratégia a Balkánt kiemelt támogatási régióként említette.

(2) A 2018. május 17-én Szófiában tartott EU–Nyugat-Balkán csúcstalálkozón az uniós vezetők elfogadták a Szófiai nyilatkozatot, amelyhez a nyugat-balkáni partnerek is csatlakoztak, és amely tartalmazza a nemzetközi szervezett bűnözés elleni küzdelem terén az operatív együttműködés jelentős fokozását az olyan kiemelt területeken, mint például a tűzfegyverek, a kábítószerek, a migránscsempészés és az emberkereskedelem.

(3) A nyugat-balkáni régió továbbra is az Unióba irányuló tiltott fegyverkereskedelem egyik forrása.

(4) A Bizottság és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője (a továbbiakban: a főképviselő) 2018. június 13-án bemutatta „A tiltott tűzfegyverek, kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek elleni uniós stratégia elemei »A fegyverek biztosítása, a polgárok védelme«” című, az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz címzett közös közleményét.

(5) Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága adott otthont 2018. július 10-én Londonban az 5. nyugat-balkáni csúcstalálkozónak, amelyen elfogadták a tűzfegyverekkel való nyugat-balkáni tiltott kereskedelemmel kapcsolatos francia–német donorkoordinációs kezdeményezés keretében a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó nyugat-balkáni bizottságok által készített, „Regionális ütemterv a Nyugat-Balkánon a kézi- és könnyűfegyverek/tűzfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek jogellenes birtoklásával és használatával, illetve az ezekkel való tiltott kereskedelemmel szembeni, 2024-re megvalósítandó fenntartható megoldáshoz” című dokumentumot (a továbbiakban: az ütemterv). Az említett bizottságok jelenleg az ütemterv végrehajtásával kapcsolatos cselekvési terveiket dolgozzák ki.

(6) Az Egyesült Nemzetek (ENSZ) 2015. szeptember 25-én elfogadott, a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrendje leszögezte, hogy a fenntartható fejlődés béke és biztonság nélkül nem valósítható meg, valamint hogy a fegyverek tiltott forgalma azon tényezők közé tartozik, amelyek erőszakhoz, valamint a biztonság és a jogérvényesülés hiányához vezetnek.

(7) A kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme minden formájának megelőzéséről, leküzdéséről és megszüntetéséről szóló ENSZ cselekvési program végrehajtása terén elértek felülvizsgálatára összehívott, 2018 júniusában tartott harmadik ENSZ-konferencián az ENSZ tagállamai vállalták, hogy minden szinten megerősítik a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelmének megelőzését és leküzdését célzó partnerségeket és együttműködést, és elősegítik, illetve erősítik a határ menti együttműködést, valamint a regionális és szubregionális koordinációt.

(8) Az ütemtervnek a nyugat-balkáni partnerek által elfogadott céljai összhangban vannak az Unió és az ENSZ keretében zajló mindazon erőfeszítésekkel, amelyek a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek tiltott felhalmozása és kereskedelme elleni küzdelemre irányulnak. Az Uniónak ennek megfelelően támogatnia kell a Nyugat-Balkánt az ütemterv végrehajtásában.

(9) A 2002-ben Belgrádban létrehozott SEESAC, amely az ENSZ fejlesztési programjának (UNDP) és a Délkelet-európai Stabilitási Egyezmény utódintézményének, a Regionális Együttműködési Tanácsnak (RCC) a közös megbízatása alapján működik, segítséget nyújt a nemzeti és regionális érdekelt feleknek a kézi- és könnyűfegyverek és azok lőszerei elterjedésének és az azokkal való visszaélésnek az ellenőrzése és csökkentése terén, hozzájárulva ezzel a nagyobb fokú stabilitáshoz, biztonsághoz és fejlődéshez Délkelet- és Kelet-Európában. A SEESAC különös hangsúlyt helyez olyan regionális projektek kidolgozására, amelyekkel a fegyverek határokon átnyúló áramlásának jelenségével szemben lépnek fel.

(10) Az EU korábban már támogatta a SEESAC-ot a 2003/807/KKBP ([1]) és a 2004/791/KKBP ([2]) tanácsi határozattal meghosszabbított és módosított 2002/842/KKBP tanácsi határozattal ([3]), a 2010/179/KKBP tanácsi határozattal ([4]), a (KKBP) 2015/2051tanácsi határozattal ([5]) meghosszabbított 2013/730/KKBP tanácsi határozattal ([6]), valamint a (KKBP) 2016/2356 tanácsi határozattal ([7]).

A (KKBP) 2016/2356 tanácsi határozattal megkötött megállapodás hatálya 2019. december 29-én lejár.

(11) Az Unió a SEESAC-ot tekinti az előnyben részesített végrehajtási partnernek az ütemterv Nyugat-Balkánon történő végrehajtásához, tekintettel bizonyított tapasztalatára és kialakult hálózatára, bizonyítottan színvonalas munkájára és az ütemterv kidolgozásában játszott koordinációs szerepére.

(12) Ennek az uniós fellépésnek a fentiek mellett támogatást kell nyújtania a tiltott fegyverkereskedelem elleni küzdelemhez a Moldovai Köztársaságban, Ukrajnában és Belaruszban,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

(1) A tűzfegyverekkel, valamint a kézi- és könnyűfegyverekkel a Nyugat-Balkánon való tiltott kereskedelem elleni küzdelem céljából, továbbá abból a célból, hogy csökkenjen a nyugat-balkáni régióból származó tiltott fegyverek Unióba jutásának a kockázata, az Unió támogatja a nyugat-balkáni partnereket a „Regionális ütemterv a Nyugat-Balkánon a kézi- és könnyűfegyverek/tűzfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek jogellenes birtoklásával és használatával, illetve az ezekkel való tiltott kereskedelemmel szembeni, 2024-re megvalósítandó fenntartható megoldáshoz” című dokumentum végrehajtásában, támogatva a nyugat-balkáni partnereket abban, hogy teljesítsék az ütemtervben kitűzött célokat, nevezetesen: ([8])

1. 2023-ra annak biztosítása, hogy sor kerüljön az uniós keretszabályozással és más kapcsolódó nemzetközi kötelezettségekkel teljes mértékben harmonizált, és a régió egészében egységes fegyverzet-ellenőrzési jogszabályok bevezetésére;
2. 2024-re annak biztosítása, hogy a nyugat-balkáni fegyverzet-ellenőrzési szakpolitikák és gyakorlatok bizonyítékokon és hírszerzési információkon alapuljanak;
3. 2024-re a tűzfegyverek, a lőszerek és a robbanóanyagok Nyugat-Balkánra irányuló, Nyugat-Balkánon belüli és Nyugat-Balkánon kívülre irányuló tiltott áramlásainak jelentős csökkentése;
4. 2024-re a tűzfegyverek beszerzésének, keresletének és jogellenes használatának jelentős csökkentése fokozott figyelemfelhívási, oktatási, tájékoztatási és érdekérvényesítési tevékenységek révén;

([1]) A Tanács 2003/807/KKBP határozata (2003. november 17.) az Európai Uniónak Délkelet-Európában a kézi lőfegyverek és a könnyű fegyverek destabilizációra vezető felhalmozódása és elterjedése elleni küzdelemhez való hozzájárulása tekintetében a 2002/589/KKBP együttes fellépés végrehajtásáról szóló 2002/842/KKBP határozat meghosszabbításáról és módosításáról (HL L 302., 2003.11.20., 39. o.).

([2]) A Tanács 2004/791/KKBP határozata (2004. november 22.) az Európai Uniónak Délkelet-Európában a kézi lőfegyverek és a könnyű fegyverek destabilizáló felhalmozódása és elterjedése elleni küzdelemhez történő hozzájárulása tekintetében a 2002/589/KKBP együttes fellépés végrehajtásáról szóló 2002/842/KKBP határozat meghosszabbításáról és módosításáról (HL L 348., 2004.11.24., 46. o.).

([3]) A Tanács 2002/842/KKBP határozata (2002. október 21.) az Európai Uniónak a kézi lőfegyverek és a könnyű fegyverek destabilizációra vezető délkelet-európai felhalmozódása és elterjedése elleni küzdelemhez való hozzájárulására tekintettel a 2002/589/KKBP együttes fellépés végrehajtásáról (HL L 289., 2002.10.26., 1. o.).

([4]) A Tanács 2010/179/KKBP határozata (2010. március 11.) a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek tiltott felhalmozása és kereskedelme elleni küzdelmet célzó uniós stratégia keretében a Kézi- és Könnyűfegyvereket Ellenőrző Délkelet- és Kelet-európai Központ (SEESAC) által a Nyugat-Balkánon végzett fegyverzet-ellenőrzési tevékenységek támogatásáról (HL L 80., 2010.3.26., 48. o.).

([5]) A Tanács (KKBP) 2015/2051 határozata (2015. november 16.) a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek tiltott felhalmozása és kereskedelme elleni küzdelmet célzó uniós stratégia keretében a Kézi- és Könnyűfegyvereket Ellenőrző Délkelet- és Kelet-európai Központ (SEESAC) által Délkelet-Európában végzett leszerelési és fegyverzet-ellenőrzési tevékenységek támogatásáról szóló 2013/730/KKBP határozat módosításáról (HL L 300., 2015.11.17., 19. o.).

([6]) A Tanács 2013/730/KKBP határozata (2013. december 9.) a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek tiltott felhalmozása és kereskedelme elleni küzdelmet célzó uniós stratégia keretében a Kézi- és Könnyűfegyvereket Ellenőrző Délkelet- és Kelet-európai Központ (SEESAC) által Délkelet-Európában végzett leszerelési és fegyverzet-ellenőrzési tevékenységek támogatásáról (HL L 332., 2013.12.11., 19. o.).

([7]) A Tanács (KKBP) 2016/2356 határozata (2016. december 19.) a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek tiltott felhalmozása és kereskedelme elleni küzdelmet célzó uniós stratégia keretében a Kézi- és Könnyűfegyvereket Ellenőrző Délkelet- és Kelet-európai Központ (SEESAC) által Délkelet-Európában végzett leszerelési és fegyverzet-ellenőrzési tevékenységek támogatásáról (HL L 348., 2016.12.21., 60. o.).

([8]) http://www.seesac.org/f/docs/News-SALW/Roadmap-for-sustainable-solution.pdf

5. 2024-re a Nyugat-Balkánon jogellenesen birtokolt tűzfegyverek becsült számának jelentős csökkentése;

6. a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek többletkészleteinek szisztematikus csökkentése, valamint a lefoglalt kézi- és könnyűfegyverek, illetve lőszerek szisztematikus megsemmisítése;

7. a tűzfegyverek, lőszerek és robbanóanyagok elterjedésével és illetéktelen kezekbe jutásával kapcsolatos kockázat jelentős csökkentése.

(2) Az (1) bekezdésben említett célok mellett ez az uniós fellépés támogatást nyújt a tiltott fegyverkereskedelem elleni küzdelemhez a Moldovai Köztársaságban, Ukrajnában és Belaruszban.

(3) Az (1) és a (2) bekezdésben említett célok elérése érdekében az Unió e határozat révén:

a) támogatja a Nyugat-Balkánon a kézi- és könnyűfegyverek/tűzfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek jogellenes birtoklásával és használatával, illetve az ezekkel való tiltott kereskedelemmel szembeni fenntartható megoldásra irányuló ütemterv végrehajtásának koordinálását és nyomon követését;

b) támogatja a nyugat-balkáni hatóságokat abban, hogy fegyverzet-ellenőrzési jogszabályaikat teljes mértékben harmonizálják az uniós keretszabályozással és más kapcsolódó nemzetközi kötelezettségekkel; és

c) támogatást nyújt a tiltott fegyverkereskedelem elleni küzdelemhez a Nyugat-Balkánon, a Moldovai Köztársaságban, Ukrajnában és Belaruszban a bűnüldöző és határrendészeti hatóságok körében végzett kapacitásértékelések és az e hatóságok számára biztosított technikai segítségnyújtás révén.

(4) A projekt földrajzi hatálya a Nyugat-Balkánra terjed ki, a projekt közvetlen kedvezményezettjei pedig Albánia, Bosznia-Hercegovina, Koszovó*, Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság, Montenegró és Szerbia. Emellett a projekt törekszik arra, hogy a Nyugat-Balkánon 2001 óta megszerzett tudás és tapasztalatok, valamint a kidolgozott legjobb gyakorlatok átadása révén továbbra is támogatást nyújtson a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzése terén hasonló kihívásokkal küzdő Moldovai Köztársaságnak, Ukrajnának és Belarusznak.

(5) Az e határozatból eredő fellépés a SEESAC támogatásáról szóló korábbi tanácsi határozatok keretében elért eredményekre fog épülni.

(6) A projekt részletes leírását e határozat melléklete tartalmazza.

2. cikk

(1) E határozat végrehajtásáért a főképviselő felel.

(2) Az 1. cikkben említett projekt technikai végrehajtását a SEESAC végzi, szükség esetén koordinálva az Európai Multidiszciplináris Platform a Bűnügyi Fenyegetettség Ellen (EMPACT) tűzfegyverekre vonatkozó cselekvési tervének végrehajtási vezetőjével.

(3) A SEESAC feladatait a főképviselő felelőssége mellett végzi. A főképviselő e célból megköti a szükséges megállapodásokat SEESAC nevében eljáró UNDP-vel.

3. cikk

(1) Az 1. cikkben említett uniós finanszírozású projekt végrehajtására szolgáló pénzügyi referenciaösszeg 4 002 587,52 EUR.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt referenciaösszegből finanszírozott kiadásokat az Unió költségvetésére alkalmazandó eljárásokkal és szabályokkal összhangban kell kezelni.

(3) A (2) bekezdésben említett kiadások megfelelő kezelését a Bizottság felügyeli. E célból megköti a szükséges megállapodást a SEESAC nevében eljáró UNDP-vel. A megállapodásban rendelkezni kell arról, hogy a SEESAC-nak biztosítania kell az uniós hozzájárulás láthatóságát, annak nagyságához mérten.

(4) A Bizottság e határozat hatálybalépését követően igyekszik a lehető leghamarabb megkötni a (3) bekezdésben említett megállapodást. A Bizottság tájékoztatja a Tanácsot az ezen eljárás során felmerülő nehézségekről és a megállapodás megkötésének dátumáról.

* Ez a megnevezés nem érinti a jogállással kapcsolatos álláspontokat, továbbá összhangban van az 1244 (1999) sz. ENSZ BT-határozattal és a Nemzetközi Bíróságnak a koszovói függetlenségi nyilatkozatról szóló véleményével.

4. cikk

(1) A főképviselő a SEESAC által készített rendszeres negyedéves beszámolók alapján jelentést tesz a Tanácsnak e határozat végrehajtásáról. Ezek a jelentések képezik a Tanács által végzett értékelés alapját.

(2) A Bizottság jelentést tesz az 1. cikkben említett projekt pénzügyi vonatkozásairól.

5. cikk

(1) Ez a határozat az elfogadásának napján lép hatályba.

(2) Ez a határozat a 3. cikk (3) bekezdésében említett megállapodás megkötésének dátumát követően 36 hónappal hatályát veszti. A határozat azonban a hatálybalépésének időpontját követő hat hónappal hatályát veszti, amennyiben ezen az időtartamon belül nem kerül sor megállapodás megkötésére.

Kelt Brüsszelben, 2018. november 19-én.

a Tanács részéről

az elnök

F. MOGHERINI

MELLÉKLET

A NYUGAT-BALKÁNON A KÉZI- ÉS KÖNNYŰFEGYVEREK/TŰZFEGYVEREK, VALAMINT AZ AZOKHOZ SZÜKSÉGES LŐSZEREK JOGELLENES BIRTOKLÁSÁVAL ÉS HASZNÁLATÁVAL, ILLETVE AZ EZEKKEL VALÓ TILTOTT KERESKEDELEMMEL SZEMBENI FENNTARTHATÓ MEGOLDÁSRA IRÁNYULÓ ÜTEMTERV VÉGREHAJTÁSA KERETÉBEN A NYUGAT-BALKÁNON VÉGZETT KÉZI- ÉS KÖNNYŰFEGYVER-ELLENŐRZÉSI TEVÉKENYSÉGEKRE VONATKOZÓ SEESAC-PROJEKTHEZ NYÚJTOTT UNIÓS HOZZÁJÁRULÁS

1. **Bevezetés és célok**

Délkelet-Európa továbbra is aggodalomra okot adó és nagy kihívást jelentő területnek számít a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek tiltott felhalmozása és kereskedelme elleni küzdelmet célzó uniós stratégiában (a továbbiakban: EU SALW stratégia). Az elmúlt években elért jelentős eredmények ellenére a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésére irányuló erőfeszítések hatékonyságát továbbra is csökkenti a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek felhalmozása, a nem megfelelő tárolási körülmények, a tiltott fegyverbirtoklás, valamint az instabil politikai rendszerekkel társulva a szakpolitikai döntéshozatal és a végrehajtási kapacitás terén tapasztalt több hiányosság. Ezért a folyamatos előrelépés garantálása, az elért eredmények biztosítása és a hosszú távú – az uniós keretjogszabályokkal és keretszabályozással való teljeskörű harmonizációra és a nemzetközi előírásoknak való megfelelésre is kiterjedő – fenntartható megoldás feltételeinek megteremtése céljából és az EU SALW stratégia céljainak elérése érdekében ezért alapvető fontosságú, hogy az Unió továbbra is támogassa a kézi- és könnyűfegyverek Délkelet-Európán belüli, illetve onnan kiinduló terjedése és tiltott kereskedelme jelentette veszély elleni küzdelmet.

A kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésével kapcsolatban még fennálló kihívások kezelése érdekében, valamint a nyugat-balkáni partnerek által a tűzfegyverek tiltott kereskedelmével és jogellenes használatával szembeni küzdelemre vonatkozóan tett kötelezettségvállalás megerősítése céljából az érintett intézményekkel és nemzetközi szervezetekkel tartott konzultációs folyamatot követően a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó nyugat-balkáni bizottságok 2018. május 29-én Tiranában kidolgozták a Nyugat-Balkánon a kézi- és könnyűfegyverek/tűzfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek jogellenes birtoklásával és használatával, illetve az ezekkel való tiltott kereskedelemmel szembeni, 2024-re megvalósítandó fenntartható megoldásra irányuló ütemtervet (a továbbiakban: az ütemterv). Az ütemterv jóváhagyására a nyugat-balkáni csúcstalálkozó keretében 2018. július 9-én Londonban került sor. Az ütemterv a Nyugat-Balkánt biztonságosabb régióként és a biztonság exportőreként vetíti előre, ahol átfogó és fenntartható, az uniós és más nemzetközi előírásokkal teljes mértékben harmonizált felügyeleti és ellenőrzési mechanizmusok vannak érvényben a tűzfegyverek, a lőszerek és a robbanóanyagok jogellenes birtoklásának és használatának, valamint az ezekkel való tiltott kereskedelemnek az azonosítása, megelőzése, büntetőeljárás alá vonása és visszaszorítása érdekében. Az ütemterv kidolgozására iránymutatásként szolgáló dokumentumként került sor, és ekként közösen elfogadott teljesítményszinteket irányoz elő, továbbá felvázolja a stratégiai, szakpolitikai és operatív szinten a kedvezményezettektől elvárt elkötelezettséget, a nyugat-balkáni hatóságoknak az ENSZ és az Unió fegyverzet-ellenőrzési kötelezettségvállalásai és stratégiai dokumentumai iránti politikai elkötelezettségére épülve.

A Kézi- és Könnyűfegyvereket Ellenőrző Délkelet- és Kelet-európai Központ (SEESAC) a kézi- és könnyűfegyverek (SALW) elterjedése elleni küzdelemre vonatkozó regionális végrehajtási terv végrehajtó ágaként támogatta az ütemterv kidolgozását, valamint koordinálni és támogatni fogja annak végrehajtását. Ez a fellépés tehát el fogja mélyíteni a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzése céljából a 2010/179/KKBP, a 2013/730/KKBP és a (KKBP) 2016/2356 tanácsi határozat útján nyújtott segítséget. Elő fogja mozdítani továbbá a kézi- és könnyűfegyverek fenntartható nyugat-balkáni ellenőrzéséhez szükséges folyamatokat és intézkedéseket.

Ez a fellépés a) támogatni fogja az ütemterv végrehajtásának a koordinálását; b) támogatni fogja a kézi- és könnyűfegyverekre/tűzfegyverekre vonatkozó keretjogszabályoknak és keretszabályozásnak az uniós előírásokkal való harmonizálását; valamint c) lehetővé fogja tenni a jelenlegi hiányosságok és igények egyértelmű meghatározását annak érdekében, hogy javítani lehessen a tűzfegyverekkel való tiltott kereskedelem határokon átnyúló felderítésére szolgáló kapacitásokat, tűzfegyverekre vonatkozó kapcsolattartó pontok Délkelet-Európában való létrehozására építve. Biztosítani fogja továbbá a jelenlegi helyzet jobb átlátását és azoknak a területeknek az azonosítását, amelyeken kapacitástámogatásra van szükség a kézi- és könnyűfegyverek/tűzfegyverek elterjedése és az ezekkel folyatott tiltott kereskedelem megelőzése tekintetében Ukrajnában és Belaruszban, a kézi- és könnyűfegyverek Délkelet-Európában történő tiltott felhalmozásából és kereskedelméből eredő fenyegetés csökkentéséhez biztosított támogatásról szóló (KKBP) 2016/2356 határozat (SEESAC IV) értelmében nyújtott segítségre építve. Ennélfogva e fellépés végrehajtása ki fogja egészíteni a (KKBP) 2016/2356 határozat szerinti tevékenységeket, lehetővé téve a tűzfegyverekkel való tiltott kereskedelem elleni küzdelemre gyakorolt hatás fokozását. Biztosítani fogja a tűzfegyverekkel való tiltott kereskedelem elleni küzdelem terén a régióban zajló egyéb fellépések és kezdeményezések koordinálását a szinergiák kiaknázása, az interoperabilitás javítása és az erőfeszítések közötti átfedések megelőzése érdekében ([1]).

A projekt átfogó célja az európai és a globális béke és biztonság előmozdítása a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek Délkelet-Európában való felhalmozása, illetve az ott zajló és onnan kiinduló tiltott

([1]) Cselekvési terv az EU és a délkelet-európai régió közötti tiltott tűzfegyver-kereskedelemről a 2015–2019-es időszakra. A Tanács következtetései a szervezett és súlyos nemzetközi bűnözésre vonatkozó európai uniós szakpolitikai ciklus (2018–2021) végrehajtásáról – EMPACT – tűzfegyverek.

kereskedelme jelentette veszély elleni küzdelem révén. Egyidejűleg javítani fogja a regionális stabilitást a Regionális Együttműködési Tanács (a továbbiakban: RCC) keretében, valamint a más vonatkozó nemzetközi partnerekkel és kezdeményezésekkel partnerségben végzett munka révén.

A projekt közvetlenül hozzá fog járulni az EU biztonsági stratégiájának, az EU SALW stratégiának, az EU tűzfegyverekre vonatkozó stratégiájának, az EU és a délkelet-európai régió közötti tiltott tűzfegyver-kereskedelemre vonatkozó cselekvési tervnek (a továbbiakban: a 2015–2019-es cselekvési terv), a szervezett és súlyos nemzetközi bűnözésre vonatkozó uniós szakpolitikai ciklusnak – beleértve az Európai Multidiszciplináris Platform a Bűnügyi Fenyegetettség Ellen (a továbbiakban: EMPACT), Tűzfegyverek cselekvési tervet – a Fegyverkereskedelmi Szerződésnek, a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme minden formájának megelőzéséről, leküzdéséről és megszüntetéséről szóló ENSZ cselekvési programnak, a nemzetközi nyomonkövetési egyezménynek, az ENSZ tűzfegyverekről szóló jegyzőkönyvének és az ENSZ Biztonsági Tanácsa 1325 (2000) sz. határozatának a végrehajtásához, és konkrétan erősíteni fogja a regionális együttműködést a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek terjedése jelentette fenyegetés elleni küzdelem terén. A projekt keretében elért eredmények közvetlenül elő fogják mozdítani a békés és igazságos társadalmakra vonatkozó 16. fenntartható fejlesztési cél, különösen a 16.1. (az erőszak valamennyi formájának és a halálozási rátának a jelentős csökkentése mindenütt) és a 16.4. cél (a fegyverek tiltott forgalmának jelentős csökkentése) megvalósítását is. Ezen túlmenően a projekt ki fogja egészíteni a Bizottság azon cselekvési tervének végrehajtását, amely a tűzfegyverek és robbanóanyagok Unión belüli tiltott kereskedelmét célozza.

A projekt keretében konkrétan a következőkre kerül majd sor:

— a Nyugat-Balkánon a kézi- és könnyűfegyverek/tűzfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek jogellenes birtoklásával és használatával, illetve az ezekkel való tiltott kereskedelemmel szembeni fenntartható megoldásra irányuló ütemterv végrehajtásának koordinálása és nyomon követése,

— a nyugat-balkáni hatóságok támogatása abban, hogy fegyverzet-ellenőrzési jogszabályaikat teljes mértékben harmonizálják az uniós keretszabályozással és más kapcsolódó nemzetközi kötelezettségekkel; és

— támogatás nyújtása a tiltott fegyverkereskedelem elleni küzdelemhez a Nyugat-Balkánon, a Moldovai Köztársaságban, Ukrajnában és Belaruszban a bűnüldöző és határrendészeti hatóságok körében végzett kapacitásértékelések és az e hatóságoknak nyújtott technikai segítségnyújtás révén.

A 2013/730/KKBP és a (KKBP) 2016/2356 határozat sikeres végrehajtására építve, valamint összhangban a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó uniós stratégiával, ezen utódprojekt célja ezért az, hogy tovább erősödjenek a partnerek ellenőrzési rendszerei, és hogy a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek szolgáltatása és destabilizáló hatású terjedése elleni küzdelmet célzó, jól bevált regionális mechanizmusok megerősítésével a multilateralizmus további ösztönzést kapjon. Ezenkívül annak biztosítása érdekében, hogy a délkelet-európai intézmények keretében kiépített kapacitásokat aggodalomra okot adó más földrajzi területeken is hasznosítani lehessen, a projekt a tudástranszferre irányuló célzott erőfeszítések révén átfogóbb regionális dimenziót fog biztosítani.

2. A végrehajtó ügynökség kiválasztása és koordináció az egyéb releváns finanszírozási kezdeményezésekkel

A SEESAC az Egyesült Nemzetek fejlesztési programjának (UNDP) és az RCC-nek a közös kezdeményezése, és mint ilyen a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos délkelet-európai tevékenységek kapcsolattartó pontja. A kézi- és könnyűfegyverek elterjedése elleni küzdelemre vonatkozó regionális végrehajtási terv végrehajtó ágaként a SEESAC 2002 óta együttműködik nemzeti és nemzetközi érdekelt felekkel Délkelet-Európában a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésére vonatkozó holisztikus megközelítés megvalósításán széles körű tevékenységeket folytatva, beleértve a következőket: a regionális stratégiai és operatív együttműködés elősegítése, a szakpolitika-fejlesztés és az intézmények kapacitásbővítésének támogatása, figyelemfelkeltési, valamint a kézi- és könnyűfegyverek begyűjtését célzó kampányok, készletkezelés, a felesleges készletek csökkentése, a jelöléssel és a nyomon követéssel kapcsolatos képességek fokozása, valamint a fegyverkivitel szigorúbb ellenőrzése. Ezáltal a SEESAC egyedülálló képességre és tapasztalatra tett szert a régió partnereinek hasonló politikai és gazdasági körülményei közötti, több érdekelt fél bevonásával megvalósuló regionális beavatkozások terén, biztosítva a fellépéseiben való nemzeti és regionális szerepvállalást és azok hosszú távú fenntarthatóságát, és egyben elsődleges regionális hatósággá vált a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzése terén.

A SEESAC továbbra is kétoldalú és többoldalú kommunikációs csatornákat működtet valamennyi érintett szereplővel és szervezettel. E tekintetben a SEESEAC továbbra is a kézi- és könnyűfegyverek regionális irányítócsoportjának titkárságaként működik. Emellett a SEESAC a készletcsökkentés regionális megközelítésére (RASR) irányuló kezdeményezés titkársága. A SEESAC részt vesz továbbá a kézi- és könnyűfegyverekkel és aknamentesítési intézkedésekkel kapcsolatban a NATO, az Unió, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) és a SEESAC között tartott koordinációs értekezleteken, amelyek a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésére irányuló tevékenységek nem hivatalos koordinációs mechanizmusaként szolgálnak. A SEESAC rendszeresen hozzájárul

a releváns regionális fórumok a tevékenységeihez. A SEESAC továbbra is kiterjedt hálózatot tart fenn az olyan szervezetekkel való hivatalos és nem hivatalos partnerségek révén, mint például a fegyverzet-ellenőrzés felügyeletét és végrehajtását támogató regionális központ biztonsági együttműködési központja (RACVIAC) és az EBESZ Biztonsági Együttműködési Fóruma. Rendszeres koordinációs értekezletekre, valamint információ- és adatcserére kerül sor más ENSZ-ügynökségekkel – így például az UNODC-vel és az UNODA-val – a kézifegyverekkel kapcsolatos tevékenységek ENSZ által létrehozott koordinációs mechanizmusa révén. A SEESAC tehát a biztonsági ágazat reformjával összefüggő kérdések széles körét felölelő regionális központként és kapcsolattartó pontként szolgál, különös figyelmet szentelve a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésére és a készletkezelésre. A délkelet-európai partnerek hatékonyabb tájékoztatása céljából a SEESAC egyrészt szoros kapcsolatot tart fenn a megfelelő uniós intézményekkel, elsősorban a Bizottság Migrációügyi és Uniós Belügyi Főigazgatóságával és az Europollal, valamint az Unió irányítása alatt megvalósuló olyan kezdeményezésekkel, mint például az EMPACT és az európai tűzfegyverszakértők munkacsoportja, másrészt pedig támogatást biztosít számukra.

A belgrádi székhelyű SEESAC jelenleg Délkelet-Európa egészében tevékenykedik, Albániában, Bosznia-Hercegovinában, Koszovóban, Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaságban, Montenegróban és Szerbiában fejti ki tevékenységet, továbbá korlátozott mértékű támogatást nyújt Ukrajnának és Belarusznak. A múltban a SEESAC Bulgáriában, Horvátországban és Romániában is tevékenykedett. A regionális szerepvállalás a Regionális Együttműködési Tanácson és a regionális irányítócsoporton keresztül valósul meg, ahol az összes délkelet-európai partner képviselteti magát, és stratégiai iránymutatást ad, illetve indítványokat tesz és kéréseket fogalmaz meg a SEESAC tevékenységét illetően.

A SEESAC élen járt egy, a közös problémák regionális kezdeményezések keretében történő kezelésére épülő megközelítés kidolgozásában, amely megközelítés látványos eredményekhez vezetett Délkelet-Európában, nemcsak az elengedhetetlen információmegosztás és az általa keltett egészséges regionális verseny ösztönzése miatt, hanem mert a holisztikus végrehajtási mód révén nemzeti és regionális szinten konzisztens és könnyen mérhető eredmények elérését segíti elő. A regionális irányítócsoport éves üléseinek megtartása és az, hogy a SEESAC részt vesz minden releváns folyamatban és kezdeményezésben, időszerű és őszinte információcserét, pontos helyzetismeretet és az ahhoz szükséges előrelátást biztosítja, hogy ne legyenek átfedések a végrehajtás során, és hogy az összhangban legyen a kormányok és a régiók aktuális igényeivel, valamint a folyamatosan alakuló tendenciákkal.

A SEESAC minden tevékenységét a partnerek által kifejezésre juttatott igényekre és az összegyűjtött alapadatokra építi, és gondoskodik arról, hogy a fellépés előfeltételeként a nemzeti érdekelt felektől jóváhagyást és politikai támogatást kapjon. Emellett minden erőfeszítés az Unió által irányított folyamatok, valamint az uniós normák és kritériumok megvalósulásának támogatására irányul. A SEESAC az uniós finanszírozású korábbi projektjei keretében a tervezett tevékenységek igen nagy részét megvalósította, és tartós eredményeket ért el a projektjeiben és a tevékenységeiben való nemzeti szintű szerepvállalás megerősítésével és előmozdításával, valamint a regionális koordinációnak, a tapasztalatszerzésnek, a legjobb gyakorlatok megosztásának és a regionális kutatásnak az ösztönzésével. A kézi- és könnyűfegyverek terén szerzett szakértelme, valamint a regionális ügyek és az érintett érdekelt felek mélyreható ismerete okán a SEESAC a legalkalmasabb végrehajtó partner e konkrét fellépés tekintetében.

A projekt kiegészíti továbbá a meglévő nemzeti és regionális erőfeszítéseket, maximális szinergiára törekedve. A SEESAC az alábbi nemzetközi segítségnyújtási erőfeszítésekkel összhangban fog tevékenykedni:

— Bosznia-Hercegovinában:

  — a készletkezelésre, a technikai támogatásra és a feleslegben lévő lőszerkészletek csökkentésére irányuló uniós projekt (a továbbiakban: EU STAR), amelynek finanszírozására a stabilitás és a béke elősegítését szolgáló uniós eszköz rövid távú eleme révén kerül sor, és amelyet az UNDP szarajevói irodája hajt végre; az EU STAR-projekt az Unió által finanszírozott és az UNDP által 2013 áprilisa és 2016 novembere között végrehajtott EXPLODE-projekt eredményeire és tanulságaira épül azzal a céllal, hogy folytatódjon egy bosznia-hercegovinai fenntartható készletkezelési rendszer kialakításának a támogatása;

  — a német külügyminisztérium által finanszírozott, a tiltott fegyverkereskedelem elleni küzdelemre irányuló projekt (CIAT), amely a bosznia-hercegovinai határrendészetet és Biztonsági Minisztériumot támogatja az ahhoz szükséges kapacitásaik fokozásában, hogy azonosítani tudják és meg tudják előzni a tűzfegyverekkel, lőszerekkel és robbanóanyagokkal való, Bosznia-Hercegovinából kiinduló, illetve az országon keresztül zajló tiltott kereskedelmet, és hogy küzdeni tudjanak e kereskedelem ellen;

  — a SEESAC a bosznia-hercegovinai Védelmi Minisztérium és nemzetközi szereplők által létrehozott – és az EUFOR Althaia koordinálása mellett működő – koordinációs mechanizmuson keresztül végzi majd tevékenységét egyrészt azért, hogy biztosítani lehessen, hogy a fellépés folyamatosan kiegészítse a nemzetközi közösség arra irányuló erőfeszítéseit, hogy kezelni lehessen a bosznia-hercegovinai védelmi minisztérium birtokában lévő hagyományos lőszerek többletkészleteinek problémáját, másrészt pedig a tiltott hagyományos fegyverek Bosznia-Hercegovinában való begyűjtését célzó esetleges jövőbeli tervekre tekintettel.

Eddig jelentős előrelépést sikerült elérni az e három projekttel való szoros együttműködés és koordináció révén, ami jobb eredményeket hozott:

— Szerbiában a hagyományos lőszerek készletkezelése (CASM) projekt, amelyet az Egyesült Államok Külügyminisztériuma, az UNDP és az EBESZ finanszíroz, célja pedig az, hogy fokozódjon a hagyományos lőszerek előre meghatározott tárolólétesítményeinek biztonsága és védettsége, valamint a bejelentett lőszerfelesleg ártalmatlanítása;

— Montenegróban a Montenegró demilitarizációja (MONDEM) projekt, amelyet az UNDP az EBESZ-szel partnerségben irányít, célja pedig a fegyverek elterjedése elleni küzdelemmel kapcsolatos kockázatcsökkentés a következők révén: a hagyományos lőszerek biztonságos és védett tárolási infrastruktúrájának és kezelési rendszerének kiépítése, a robbanóanyagok által a települések vonatkozásában képviselt kockázatok csökkentése környezetbarát demilitarizáció révén, a mérgező veszélyes hulladékok (folyékony rakéta-hajtóanyagok) megsemmisítése, valamint a védelmi ágazat reformjának támogatása a montenegrói védelmi minisztérium által kijelölt nehézfegyverzeti rendszerek korlátozott mennyiségének megsemmisítésével;

— Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaságban a fegyverek és a lőszerek elterjedési kockázatának csökkentésére irányuló, a Belügyminisztérium által irányított és az EBESZ szkopjei missziója által végrehajtott projekt, amelynek célja a meglévő kézifegyver- és a lőszerkészletek biztonságának a fokozása;

— Koszovóban a tűzfegyverekkel és robbanóanyagokkal kapcsolatos kockázat csökkentésére irányuló (FERM, korábban KOSSAC) projekt, amelynek eredeti célja a koszovói fegyveres erőszak mérséklése és a közbiztonság fokozása volt, és amely arra irányul, hogy támogassa a koszovói érdekelt feleket a kézi- és könnyűfegyverek széles körben elterjedt jogellenes birtoklásának és forgalmának ellenőrzésében, és hogy kockázatalapú irányítással és tényeken alapuló megközelítéssel minimálisra csökkenjenek az ilyen fegyverek és robbanóanyagok jelentette kockázatok;

— a régióban a biztonsági ágazat reformját célzó regionális platform (a továbbiakban: a platform), amely jól bevált erőforrásként a jogállamisági igények vonatkozásában gyors, hatékony és keresletvezérelt technikai reagálást tesz lehetővé világszerte; a platform – a SEESAC-nak a biztonsági ágazat reformja területén tapasztalatokkal rendelkező biztonsági szakértők alkotta, egyedülálló hálózatára épülő gyors telepítési mechanizmussal – testre szabott támogatást biztosít, különös hangsúlyt helyezve a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésére, valamint a nemek közötti egyenlőségnek a biztonságpolitika területén történő érvényesítésére.

A fellépések egymást kiegészítő jellegének, a beavatkozások időszerűségének és az erőforrás-felhasználás költséghatékonyságának biztosítása érdekében a SEESAC rendszeres kapcsolatban áll az EBESZ-szel, a NATO-val, az Europollal, az EMPACT-tal és az Interpollal, valamint más érintett szereplőkkel.

3. **A projekt ismertetése**

A SEESAC-projekt új szakasza a 2013/730/KKBP határozat keretében elért eredményeken fog alapulni, és kiegészíti a (KKBP) 2016/2356 tanácsi határozatot.

Fenntartva a kézi- és könnyűfegyverek által a régióban képviselt fenyegetés leküzdésére irányuló holisztikus megközelítést, a projekt három fő területre fog összpontosítani. E három terület a stratégiai/szakpolitikai szintet, valamint az operatív szempontokat érinti, így közvetlenül támogatja a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésének valamennyi szintjét, előtérbe helyezve a következőket: az ütemterv végrehajtása tekintetében a regionális megközelítés szoros koordinációja; a fegyverzet-ellenőrzéssel kapcsolatos jogszabályi harmonizációt célzó kapacitásépítés, valamint Belarusz és Ukrajna vonatkozásában a tiltott kereskedelem elleni küzdelemmel kapcsolatos kapacitások jobb megértése.

A projekt különösen a következőket fogja eredményezni:

— a Nyugat-Balkánon a kézi- és könnyűfegyverek/tűzfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek jogellenes birtoklásával és használatával, illetve az ezekkel való tiltott kereskedelemmel szembeni fenntartható megoldásra irányuló ütemterv koordinált végrehajtása,

— a nyugat-balkáni hatóságok fegyverzet-ellenőrzéssel kapcsolatos jogszabályainak az uniós keretszabályozással és az egyéb vonatkozó nemzetközi kötelezettségekkel való teljeskörű harmonizálásához és a régió egészére kiterjedő egységesítéshez nyújtott támogatás,

— a tiltott fegyverkereskedelem elleni küzdelem a Nyugat-Balkánon, a Moldovai Köztársaságban, Ukrajnában és Belaruszban a bűnüldöző és határrendészeti hatóságok körében végzett kapacitásértékelések és az e hatóságoknak nyújtott technikai támogatás révén.

A projekt stratégiájának alapja az az egyedi megközelítés, melyet a SEESAC a régióban a bizalom és az együttműködés előmozdításával mint a konkrét és mérhető, átalakulást jelentő változások előfeltételével kapcsolatban

alkalmaz. Regionális szinten különösen a SEESAC által elősegített, a politikai döntéshozók és az operatív szinten tevékenykedő szakemberek bevonásával zajló különböző együttműködési folyamatok bizonyultak alapvető fontosságú tényezőnek a tudástranszfert, valamint a szakértelem és az információk megosztását elősegítő és versengő környezet biztosításában. Ez nemcsak a kapacitások növekedését segítette elő a régióban, hanem – ami még ennél is fontosabb – hozzájárult a bizalomépítéshez és ahhoz, hogy közvetlen együttműködés alakuljon ki az intézmények és az egyéni szakértők körében, ami többek között lehetővé tette az ütemterv kidolgozását. A szakmai bizalom jellemezte légkör pedig lehetővé teszi a nemzeti szintű előrehaladást az ütemterv tárgyát képező kérdésekben. Emellett a regionális együttműködést előtérbe helyező megközelítés átláthatóbbá és hatékonyabbá tette a régiónak a fegyverkereskedelem ellenőrzésére irányuló tevékenységeit, ami azt eredményezte, hogy a délkelet-európai partnerek a fegyvertranszferrel kapcsolatos jelentéstételt illetően világviszonylatban a legátláthatóbb jelentéstételt alkalmazó államok között vannak. Következésképpen a projekt keretében folytatódni fog a mérhető eredmények elérése szempontjából alapvető fontosságú regionális együttműködés előmozdítása.

A projekt földrajzi hatálya a Nyugat-Balkánra terjed ki, a projekt közvetlen kedvezményezettjei pedig Albánia, Bosznia-Hercegovina, Koszovó, Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság, Montenegró és Szerbia. Emellett a projekt keretében törekednek arra, hogy a Nyugat-Balkánon 2001 óta megszerzett tudás és tapasztalatok, valamint a kidolgozott legjobb gyakorlatok átadása révén további támogatást nyújtsanak a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzése terén hasonló kihívásokkal küzdő kelet-európai országoknak, például a Moldovai Köztársaságnak, Ukrajnának és Belarusznak.

3.1. A Nyugat-Balkánon a kézi- és könnyűfegyverek/tűzfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek jogellenes birtoklásával és használatával, illetve az ezekkel való tiltott kereskedelemmel szembeni fenntartható megoldásra irányuló ütemterv végrehajtásának koordinálása

Célkitűzés

Hatékony koordináció biztosítása az ütemtervnek a hat kedvezményezett általi végrehajtásához és a hat kapcsolódó cselekvési terv végrehajtásához, amelyek konkrét célkitűzéseket tartalmaznak és amelyek eredményeinek mérése fő teljesítménymutatókon keresztül történik. Az előrehaladást az ütemterv és az ütemterv végrehajtására vonatkozó, a partnerek cselekvési terveinek végrehajtása során elért eredmények nyomon követésére, értékelésére és az eredményekről való beszámolásra szolgáló mechanizmus keretében fogják mérni.

Leírás

A nyugat-balkáni partnerek a 2018. július 9-én Londonban tartott Nyugat-Balkán csúcstalálkozón újólag megerősítették arra irányuló közös elhatározásukat és kötelezettségvállalásukat, hogy – a Nyugat-Balkánon az ütemterv jóváhagyásával – véget vetnek a tűzfegyverek jogellenes birtoklásának és használatának, illetve az ezekkel való tiltott kereskedelemnek. Ez az alapos konzultációs folyamat keretében és a SEESAC támogatásával kidolgozott regionális ütemterv kiegészíti az említett fenyegetés elleni küzdelmet célzó, már folyamatban lévő uniós tevékenységet, konkrétan a 2015–2019-es cselekvési tervet, a tiltott tűzfegyverek, kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek elleni uniós stratégia elemeiről szóló, a Bizottság és a főképviselő közös közleményét, valamint az Europol EMPACT-ját. Az ütemterv tanúskodik a régió összes érdekelt fele között a jelenlegi kihívásokkal, a megvalósítandó átfogó célkitűzésekkel és a szükséges tevékenységek ütemezésével kapcsolatban létrejött konszenzusról. Stratégiai, szakpolitikai és operatív szinten átfogó platformot biztosít a közösen jóváhagyott fő teljesítménymutatók megvalósításához. Az ezen elem keretében folytatott tevékenységek eredményei a következők lesznek: az ütemterv végrehajtásának hatékony, regionális szintű koordinációja; a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó bizottságok és a megfelelő hatóságok testre szabott támogatása az ütemtervhez kapcsolódó cselekvési terveik végrehajtásában; az eredmények rendszeres időközönkénti nyomon követése és értékelése a közösen jóváhagyott fő teljesítménymutatók alapján; valamint a kedvezményezettek arra irányuló kapacitásainak jobb megértése, hogy végrehajtsák az ütemterv funkcionális területeihez kapcsolódó fellépéseket.

A projekt konkrétan a következők révén irányozza elő az ütemterv végrehajtásának a koordinálását:

— a hivatalos regionális ütemterv-koordinációs találkozók, amelyek előterében az elért eredmények számbavétele és az információcsere áll,

— szakértői és technikai támogatás biztosítása a helyi ütemterv-koordinációs találkozókhoz, amelyeken nyomon követik a partnerek cselekvési terveinek végrehajtását,

— féléves nyomonkövetési és értékelési jelentések elkészítése, amelyekkel dokumentálják az ütemtervnek a közösen jóváhagyott fő teljesítménymutatókon alapuló végrehajtásával kapcsolatos eredményeket, kihívásokat és igényeket,

— az ütemtervhez kapcsolódó cselekvési tervek végrehajtásának félidős értékelése, beleértve a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésének hat kedvezményezettjére vonatkozó kapacitásértékelést,

— az ütemtervvel kapcsolatos tájékoztatást és láthatóságot célzó tevékenységek (például online platform létrehozása, az érdekelt felek bevonása és figyelemfelkeltés).

Projekteredmények/végrehajtási mutatók:

— legfeljebb hat regionális ütemterv-koordinációs találkozó megszervezése,

— az eredmények áttekintésének, az információcserének, a tudástranszfernek és az egységesítésnek a lehetővé tétele,

— helyi koordinációs találkozó megszervezése (összesen legfeljebb 36),

— féléves nyomonkövetési és értékelési jelentés elkészítése (legfeljebb hat),

— félidős értékelés, beleértve az ütemterv hat kedvezményezettjére vonatkozó kapacitásértékelés elkészítését is,

— online platform létrehozása az ütemtervvel kapcsolatos megfelelő tájékoztatás és láthatóság biztosítása érdekében.

3.2. A nyugat-balkáni hatóságok támogatása abban, hogy fegyverzet-ellenőrzési jogszabályaikat teljes mértékben harmonizálják az uniós keretszabályozással és más kapcsolódó nemzetközi kötelezettségekkel és egységesítsék azokat a régió egészében

Célkitűzés

Ez az elem átfogó technikai támogatást fog biztosítani egy teljeskörűen harmonizált, valamint az uniós keretszabályozásnak és az egyéb nemzetközi megállapodásoknak és normáknak megfelelő, a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésére vonatkozó szilárd jogi keret kialakításához és bevezetéséhez.

Leírás

Az ütemtervben szereplő első cél annak biztosítására irányul, hogy 2023-ra kialakítsák, valamint az uniós keretszabályozással és az egyéb vonatkozó nemzetközi kötelezettségekkel teljeskörűen harmonizálják a nyugat-balkáni fegyverzet-ellenőrzési jogszabályokat. A Nyugat-Balkánon egyértelmű és sürgős igény van a kézi- és könnyűfegyverek/tűzfegyverek ellenőrzésével kapcsolatos ilyen jogszabályi keretre és keretszabályozásra annak érdekében, hogy hatékonyan lehessen szabályozni a fegyverzet-ellenőrzést és elő lehessen segíteni a vonatkozó fenyegetésekre való reagálást. Ez következésképpen lehetővé fogja tenni a nyugat-balkáni országok fegyverzet-ellenőrzési törvényei és eljárásai közötti kompatibilitást, valamint a kézi- és könnyűfegyverek/tűzfegyverek ellenőrzésével kapcsolatos eljárások és gyakorlatok egységesítését. Ez az egységesítés lehetővé tenné, hogy elháruljanak az akadályok a bűnüldöző és az igazságszolgáltatási hatóságok közötti közvetlen együttműködés, az információcsere, továbbá a közös vagy párhuzamos nyomozások folytatása elől. Nemzeti, regionális és európai szinten megfelelőbb és hatékonyabb válaszlépéseket is lehetővé tenne a tűzfegyverekkel kapcsolatos fenyegetésekre. Ezenkívül, mivel Délkelet-Európában a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésének szabályozására irányuló jogszabályi és szakpolitikai keretekben gyakorta nem fordítanak figyelmet a nemi dimenzióra és nem is kezelik azt megfelelő módon – ezáltal csökkentve a fegyverzet-ellenőrzési erőfeszítések abbéli hatékonyságát, hogy biztonságot teremtsenek minden polgár számára, függetlenül attól, hogy nőkről, férfiakról, lányokról vagy fiúkról van szó –, a projekt hozzá fog járulni a nemi dimenziónak a fegyverzet-ellenőrzési jogszabályokba történő integrálásához.

Ez az elem – a régióbeli hatóságok számára a 2013/730/KKBP határozat végrehajtásának keretében nyújtott szakértői támogatásra építve – a következők érdekében fogja támogatni a régióbeli hatóságokat: a jelenlegi alapadatoknak és a jogi keret hiányosságainak jobb megértése a hat kedvezményezett esetében; technikai támogatás biztosítása az uniós keretszabályozással és az egyéb nemzetközi megállapodásokkal/normákkal való teljeskörű harmonizációhoz, testre szabott nemzeti és regionális tematikus műhelytalálkozók kidolgozása; a regionális fegyvertörvény-gyűjtemény aktualizálása; a projekt kedvezményezettjeinél a jogi keretnek a nemek közötti egyenlőség vonatkozásában történő átvilágítása annak biztosítása érdekében, hogy a fegyverzet-ellenőrzés szabályozására vonatkozó szakpolitikákban megjelenjenek a kézi- és könnyűfegyverek és a nemek közötti egyenlőség, valamint a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos tanácsadói program közötti kapcsolatok. E fellépés keretében támogatás nyújtható majd a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó bizottságok tájékoztatási és érdekérvényesítési kapacitásainak a médiastratégia fejlesztésére irányuló képzésen keresztüli megerősítéséhez is.

Ez a következők segítségével fog megtörténni:

— a következőkkel kapcsolatos értékelés és hiányelemzés kidolgozása: a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésére irányuló nemzeti jogi keretek, e jogi kereteknek az uniós és a nemzetközi jogszabályokkal való harmonizációjának mértéke, továbbá az eljárások egységesítésének szintje a régióban;

— folyamatos és kérésre történő tanácsadói támogatás, valamint a fegyvertörvényekkel és -szabályozásokkal, továbbá a büntető törvénykönyvekkel kapcsolatos, regionális és nemzeti szintű tematikus műhelytalálkozók megszervezése révén a jogszabályi egységesítés és harmonizáció támogatása;

— a regionális fegyvertörvény-gyűjtemény aktualizálása: ez a gyűjtemény a regionális kézi- és könnyűfegyver-/tűzfegyver-ellenőrzési jogszabályokra irányuló, könnyen használható referenciaútmutató;

— a jogi keretnek a nemek közötti egyenlőség tekintetében történő átvilágítása és a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos tanácsadói program folytatása.

— a médiastratégia fejlesztésére irányuló képzés.

Projekteredmények/végrehajtási mutatók:

— a jogi kerettel kapcsolatos értékelési és hiányelemzési jelentések (hat) mindegyik kedvezményezett tekintetében,

— legfeljebb három regionális műhelytalálkozó és hat tematikus műhelytalálkozó a kedvezményezettek számára,

— jogalkotási és szakpolitikai fejleményekkel kapcsolatos szakértelem kérésre történő biztosítása,

— a regionális fegyvertörvény-gyűjtemény aktualizálása és lefordítása a régió tekintetében releváns minden nyelvre,

— jelentés a fegyverekkel kapcsolatos jogi keretnek a nemek közötti egyenlőség tekintetében történő átvilágításáról (hat jelentés),

— a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos tanácsadói program a kézi és könnyűfegyverekkel foglalkozó bizottságok mindkét vezetőjének részvételével,

— a médiastratégia fejlesztése és az ezzel kapcsolatos képzés.

3.3. A tiltott fegyverkereskedelem elleni küzdelem a Nyugat-Balkánon, a Moldovai Köztársaságban, Ukrajnában és Belaruszban a bűnüldöző és határrendészeti hatóságok körében végzett kapacitásértékelések és az e hatóságoknak nyújtott technikai támogatás révén

Célkitűzés

A tűzfegyverek tiltott kereskedelme által képviselt fenyegetés csökkentése azáltal, hogy javulnak a bűnüldöző és határrendészeti hatóságoknak a további információgyűjtésre, -elemzésre és -megosztásra irányuló kapacitásai.

Leírás

Ezzel az elemmel felmérhető lesz a regionális hatóságok képessége mind megelőző, mind pedig elnyomó tevékenységek folytatására annak érdekében, hogy sikeresen azonosítsák és meghiúsítsák tűzfegyverekkel, lőszerekkel és robbanóanyagokkal való, a területükről kiinduló vagy azon keresztül megvalósuló tiltott kereskedelmet, és küzdjenek e kereskedelem ellen. A támogatás mindenekelőtt arra fog irányulni, hogy alaposan felmérjék a határőrizeti hatóságoknak és a bűnügyi rendőrségnek a megfelelő működésükhöz és teljesítményükhöz szükséges emberierőforrás- és felszerelési igényeit. Kísérleti projekt indul majd azzal a céllal, hogy létrejöjjön a délkelet-európai ballisztikai információs rendszer – közvetlenül az Europolhoz tartozó, költséghatékony operatív ballisztikai információcserére irányuló struktúra, amelyet úgy alakítanak ki, hogy automatizálni lehessen a határokon átnyúló, tűzfegyverekkel kapcsolatos ismert bűncselekményekkel, a további bűnelkövetés megelőzésével, valamint a tűzfegyverrel elkövetett bűncselekmények jellegére és jellegzetességeire vonatkozó stratégiai helyzetismeret javításával kapcsolatos, felhasználható ballisztikai információk gyűjtését és megosztását.

A javasolt tevékenységek kiegészítik a Délkelet-Európában jelenleg is zajló, uniós támogatással megvalósuló fellépéseket – elsősorban a szervezett és súlyos nemzetközi bűnözésre vonatkozó uniós szakpolitikai ciklust és konkrétan az EMPACT Tűzfegyverek operatív cselekvési tervet, valamint az Europol, a Frontex és az Interpol tevékenységeit –, és ezekkel szoros koordinációban kerülnek megvalósításra. Végezetül az ennek az elemnek a keretében megvalósuló tevékenységek hozzájárulnak majd a 2015–2019-es cselekvési terv végrehajtásához.

Ezenkívül arra a sikeresnek bizonyult megközelítésre építve, hogy a Moldovai Köztársaság, Ukrajna és Belarusz hatóságait bevonják a Délkelet-Európában zajló regionális együttműködési folyamatokba, már azonosítottak számos, a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésével kapcsolatos igényt. Annak érdekében, hogy fokozódjon a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésével foglalkozó moldovai, ukrán és belorusz hatóságok azon képessége, hogy küzdeni tudjanak általánosságban a bűncselekmények, különösen pedig a kézi- és könnyűfegyverek/tűzfegyverek elterjedésével és az ezekkel folyatott tiltott kereskedelem ellen, ezen elem keretében felmérik az említett országokban a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzéséhez kapcsolódó legfontosabb területeket, előkészítve ezzel az utat a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme által képviselt fenyegetés kezelésére irányuló célzott beavatkozásokhoz.

Tervezett főbb tevékenységek:

— a Nyugat-Balkánon a tiltott fegyverkereskedelem elleni küzdelemhez a határrendészeti hatóságok és a bűnügyi rendőrség részéről jelentkező igények felmérése;

— az – elsősorban ballisztikai bizonyítékokra vonatkozó – információcsere-kapacitások gyakorlati támogatása révén a tűzfegyverekre vonatkozó kapcsolattartó pontok létrehozása céljából folyamatban lévő munka figyelembevétele, valamint speciális felszerelések beszerzése a tűzfegyverekre vonatkozó kapcsolattartó pontok támogatása céljából;

— a Moldovai Köztársaság, Ukrajna és Belarusz kapacitásainak felmérése a kézi- és könnyűfegyverek, a lőszerek és a robbanóanyagok ellenőrzésének kiválasztott vonatkozásai, továbbá a tűzfegyverek tiltott kereskedelme elleni küzdelem tekintetében, előtérbe helyezve többek között a jogi és a szakpolitikai kereteket, a fizikai biztonsági és készletkezelési képességeket, a határellenőrzést, a bűnügyi rendőrséget, valamint a tűzfegyverek tiltott kereskedelmére és jogellenes használatára irányuló igazságügyi válaszlépéseket. A részletes felmérés keretében megjelölik a lehetőségeket, a fenyegetéseket és a kihívásokat, továbbá ajánlásokat tesznek esetleges célzott beavatkozásokra annak érdekében, hogy kezelni lehessen a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme által képviselt fenyegetést.

Projekteredmények/végrehajtási mutatók:

— a Nyugat-Balkánon a tiltott fegyverkereskedelem elleni küzdelemhez a határrendészeti hatóságok és a bűnügyi rendőrség részéről jelentkező igények felmérése,

— a tűzfegyverekkel kapcsolatos, határokon átnyúló bűncselekmények kezelése érdekében a ballisztikai szakértők és nyomozók kapacitásainak megerősítése,

— az operatív ballisztikai információk cseréjét célzó struktúrával kapcsolatos kísérleti projekt végrehajtása,

— a Moldovai Köztársaság, Ukrajna és Belarusz kapacitásainak felmérése a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésének kiválasztott vonatkozásai tekintetében, megjelölt célzott beavatkozásokkal.

4. **Kedvezményezettek**

A projekt közvetlen kedvezményezettjei a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzéséért felelős nyugat-balkáni intézmények lesznek. Az Albán Köztársaság, Bosznia-Hercegovina, Koszovó, Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság, a Moldovai Köztársaság, Montenegró és Szerbia belügyminiszterei, rendészeti hatóságai, határőrségei és vámhatóságai lesznek majd a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésével kapcsolatos szakpolitikai, operatív és technikai előrelépéshez szükséges kapacitásépítés, ismeretfejlesztés, jobb eljárások és költséghatékony speciális felszerelések kedvezményezettjei. Végezetül a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó bizottságok, valamint Délkelet-Európában a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzéséért felelős egyéb intézmények képzésben fognak részesülni, lehetőségük lesz információcserét folytatni és regionális együttműködésben részt venni. Ezenkívül a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésével a Moldovai Köztársaságban, Ukrajnában és Belaruszban megbízott intézmények jobban átlátják majd a tűzfegyverekkel való tiltott kereskedelem jelentette fenyegetést és a célzott tudástranszfert.

A javasolt tevékenységek teljes mértékben összhangban vannak az ütemtervvel, valamint a partnerek kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésével kapcsolatos prioritásaival, és jóváhagyták őket a partnerek releváns, a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzéséért felelős hatóságai, tanúsítva ezzel a projekteredmények elérése iránti érdekeltségüket és elkötelezettségüket.

A kézi- és könnyűfegyverek széles körű elterjedéséből eredő kockázatoknak kitett nyugat-balkáni és kelet-európai országok, valamint az Unió lakossága e kockázat csökkenésével élvezheti a projekt előnyeit.

5. **Az Unió láthatósága**

A SEESAC megtesz minden megfelelő intézkedést annak közismertté tétele érdekében, hogy az Unió a fellépés finanszírozója. Ezek az intézkedések a Bizottság által készített, az Európai Unió külső tevékenységére vonatkozó kommunikációs és láthatósági kézikönyvvel összhangban kerülnek végrehajtásra. A SEESAC ezáltal biztosítani fogja az uniós hozzájárulás láthatóságát megfelelő márkaépítés és népszerűsítés útján, kiemelve az Unió szerepét, biztosítva az uniós intézkedések átláthatóságát, és növelve a határozat okainak, valamint a határozathoz nyújtott uniós támogatásnak és e támogatás eredményeinek az ismertségét. A projekt keretében készült anyagokon jól látható helyen fel kell tüntetni az Európai Unió zászlaját, a zászló helyes használatára és reprodukciójára vonatkozó uniós iránymutatásoknak megfelelően.

Tekintettel arra, hogy a tervezett tevékenységek hatálya és jellege meglehetősen széles skálán mozog, többféle promóciós eszközt is igénybe kell venni, így például a következőket: hagyományos média, honlapok, közösségi média, tájékoztatási és promóciós anyagok, beleértve az infografikákat, a szórólapokat, a hírleveleket, a sajtóközleményeket, valamint – esettől függően – egyéb megoldásokat is. A kiadványokon, a nyilvános rendezvényeken, a kampányok során, az eszközökön és a projekttel kapcsolatos építési munkákon is megfelelően fel kell tüntetni a támogató kilétét. A hatásnak a különböző nemzeti kormányok és a lakosság, a nemzetközi közösség, valamint a helyi és a nemzetközi média körében végzett figyelemfelhívás révén történő további fokozása érdekében a projekt mindegyik célcsoportját a megfelelő nyelven kell megszólítani. Különös figyelmet kell fordítani az új médiára és az online jelenlétre.

6. **Időtartam**

A 2010/179/KKBP és a 2013/730/KKBP határozat végrehajtása során szerzett tapasztalatok alapján, valamint figyelembe véve a projekt regionális hatályát, a kedvezményezettek számát, továbbá a tervezett tevékenységek számát és összetettségét, a végrehajtásra rendelkezésre álló időkeret 36 hónap.

7. **Általános felépítés**

E fellépés technikai végrehajtására az UNDP kapott megbízást, amely a SEESAC – a Délkelet-európai Stabilitási Egyezmény utódjaként az UNDP és az RCC megbízása keretében működő regionális kezdeményezés – nevében jár el. A kézi- és könnyűfegyverek elterjedése elleni küzdelemre vonatkozó regionális végrehajtási terv végrehajtó ágaként a SEESAC a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos valamennyi kérdés tekintetében kapcsolattartó pontként működik a délkelet-európai régióban, elősegítve többek között a regionális ütemterv végrehajtásának a koordinálását.

A SEESAC nevében eljáró UNDP általános felelősségi körébe tartozik a projekttevékenységek végrehajtása, és a projekt végrehajtása tekintetében elszámolási kötelezettsége van. A projekt időtartama három év (36 hónap).

8. **Partnerek**

A SEESAC közvetlenül fogja végrehajtani a fellépést, szoros együttműködésben a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó bizottságokkal, valamint Albánia, Bosznia-Hercegovina, Koszovó, Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság, a Moldovai Köztársaság, Montenegró és Szerbia belügyminisztériumával, továbbá Ukrajna és Belarusz megfelelő intézményeivel. Más intézmények is intenzíven részt fognak venni a végrehajtásban, összhangban a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésének több érdekelt felet bevonó, kialakult átfogó megközelítésével.

9. **Jelentéstétel**

A szöveges és a pénzügyi jelentéstételnek ki kell terjednie a vonatkozó hozzájárulás-specifikus megállapodásban és az ahhoz kapcsolódó költségvetésben szereplő fellépés egészére, függetlenül attól, hogy az adott fellépést a Bizottság teljes egészében finanszírozza-e vagy csak társfinanszírozást biztosít hozzá.

Negyedévente benyújtott, az elért eredményekről szóló szöveges jelentésben kell rögzíteni és nyomon követni a fontosabb eredmények elérése terén tett előrehaladást.

10. **Becsült költségvetés**

Az Unió által finanszírozott projekt teljes becsült költsége 4 002 587,52 EUR.